

e-Rojnost č. 340

Znojemské dění komentuje Jiří Cmunda Roupec

Vychází od září 2017

Proč chodit do městského centra,
když se společenský život stěhuje na periferii .... str. 2
Znojmo podepsalo memorandum
o spolupráci s Mezinárodní organizací pro uprchlíky .... str. 3
Magazín: Půdorys znojemského hradu připomíná obrněnou pěst
26. 3. 2024

Znojemská radnice za loňský rok uspořila 166 milionů Co z toho budou mít občané? Nic!

Znojemská radnice se pochlubila pozitivním provozním saldem za minulý rok ve výši 166 milionů korun. Je to nejvyšší přebytek za období od roku 2018 (114 mil.). Jde o srovnání běžných příjmů a výdajů, souvisejících s provozem úřadu a jeho příspěvkových organizací – platy zaměstnanců, údržba infrastruktury, či zajišťování veřejných služeb, například svoz odpadků.

„Za tímto výsledkem je přísná disciplína a ochota zaměstnanců městského úřadu a příspěvkových organizací chovat se zodpovědně a zbytečně neutrácet. Současně je to výsledek prozíravého finančního řízení, kdy jsme v minulém roce využívali různé nástroje na průběžné zhodnocování peněz, aby nám je nepožírala inflace,“ uvedla k výsledku finanční analýzy starostka ing. Ivana Solařová.

S úsporou, kterou znojemská radnice dává na odiv, to až taková sláva není. Na provozních nákladech sice uspořila oněch 166 milionů, ale celkově minusové saldo plánované v rozpočtu na rok 2023 ve výši 350 milionů Kč bylo překročeno o 18 milionů na celkovou zápornou částku 368 milionů. Radnici se nakonec podařilo ono záporné saldo snížit díky 150 milionům z mimořádných daní a právě oněmi 166 miliony provozní úspory na konečnou zápornou sumu 70 milionů.

Celostátně je situace víceméně opačná. Na účtech krajů a obcí bylo na konci loňského roku uspořeno v souhrnu 480 miliard korun. V případě některých měst dosáhly úspory rekordních hodnot. Například Rokycany, město zhruba s polovičním počtem obyvatel než Znojmo, uspořilo 790 milionů a v Klatovech (24 000 obyvatel) činila úspora 600 milionů. V obou případech už ale tamní radnice přesně vědí, jak budou úspory použity.

Podle ministerstva financí pokračuje trend extrémní kumulace finančních prostředků na účtech obcí, místo aby byly použity na investice a na poskytování veřejných služeb. Zástupci samospráv to odmítají. (Znojmo v roce 2023 investovalo 300 milionů.) Podle výkonné ředitelky Svazu obcí a měst Radky Vladykové bylo období loňského roku krátce po volbách provázáno nejistotou, co vše přinese vládní konsolidační balíček, došlo k nárůstu daní z přidané hodnoty...

Ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS) chce ohledně vysokých úspor jednat s obcemi, zda by jejich uspořené prostředky, které leží ladem na jejich kontech, nemohl použít stát na snížení státního dluhu. Samozřejmě za solidní úrok, dodal ministr.

S takovým návrhem ministra nesouhlasí Helena Horská, členka Národní ekonomické rady vlády (NERV) a hlavní ekonomka Raiffeisenbank. Podle ní nedává obecně smysl mít schodek ve státním rozpočtu a dotovat z něj přebytkové rozpočty obcí. NERV doporučuje investovat, což považuje za jedno z prorůstových opatření.

V loňském roce obce (mimo Prahu) dostaly 352,3 miliardy korun a utratily 325 miliard. Koaliční vláda hodlá regionům ještě navýšit prostředky ze sdílených daní.

Vít Rakušan (STAN), první místopředseda vlády, se obcí s uspořeným přebytkem zastává. Říká, že pokud jsou obce dobrými hospodáři, zaslouží si mít na svých účtech volné prostředky a investovat.

Proč chodit do znojemského centra, když se život stěhuje na městskou periferii

Znojemská radnice, nejen pod současným vedením, ale už při minulých koaličních radničních sestavách, se občas dopouští protichůdností. Vylidnění městského centra je toho důkazem. Nejprve přihlíží, ne-li rovnou souhlasí se zřizováním obchodních a zábavních center na okraji města a pak lká, když obchodníci v dříve tradičních obchodních zónách zavírají své krámy, které pak zívají do ulice prázdny výlohami. Některé se stávají předmětem zájmu vietnamské komunity, na jedné straně úslužné, na druhé vymykající se naší obchodní kultuře. Ostatně onen kolaps mají radní přímo pod okny svého úřadu na Obrokové ulici. Právě ta by mohla být tou, kterou je například v Brně ulice Česká, po níž se lidé rádi projdou, nahlédnou do výloh či se setkají se známými.

Nyní městská rada takřka slavnostně oznamuje zřízení kavárny na místě už více než rok zavřené lékárny U zlaté koruny. Ostatně je zvláštní, že právě lékárenský provoz, jeden z nejvíce prosperujících, skončil. Nejspíš chyběli zákazníci, kteří si nakoupí léky v lékárnách u supermarketů.

Nová kavárna bude mít oproti jiným provozům tu výhodu, že nebude obvyklým jen gastronomickým podnikem, ale bude plnit i sociální poslání, nabízející uplatnění lidem se zdravotním znevýhodněním. A navíc vznikne za podpory Oblastní charity Znojmo, chráněných dílen SANSIMON Znojmo, Klubu rodičů a přátel dětí s PAS – budeme v tom spolu a Okresní hospodářské komory Znojmo. Aby kavárna stihla ještě v letošním roce otevřít, čeká partnery v projektu dost práce s úpravou vnitřních prostor. Do jisté míry to bude pod dohledem úřadu test, zda je to místo schopné k udržení provozu. Nakonec mu v případě potřeby mohou jako zákazníci pomoci zaměstnanci podílejících se organizací.

**Lékárnu U zlaté koruny
nahradí v Obrokové kavárna**

Otázka, proč se centrum Znojma stává městem duchů, má důvodů víc. Kromě toho, že je odtud vymísťován obchodní život, chybí zde místa společenského setkávání. Napomáhá tomu zřejmě i chybná strategie vedení města, které podlehl až příliš orientaci na prostory v okrajové dolní části města. Prestižní aktivity směřuje radnice do zrekonstruovaného historického objektu bývalé loucké školy na vzdělávací a kongresové Centrum Louka. V areálu národní památky Loucký klášter vznikne v dohledné době podle záměru radnice na místě bývalé vojenské konírny a jízďárny společenské a zábavní středisko. Přitom ve středu města čeká na radními slibovanou obnovu tradiční místo společenské zábavy Znojmaků – Domeček. Na Masarykově náměstí město zřejmě nečiní dost pro rekonstrukci jednoho z místních brownfieldů v podobě někdejšího Klubu mládeže, spravovaného Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. Do trendu vylidňování městského centra zapadá i aktuálně místní politickou reprezentací prosazená přeměna bývalé hasičské základny na pražské výpadovce v soustředěné pracoviště všech odborů městského úřadu. K čemu teď bude nedávná městem zakoupená budova pošty na Horním náměstí?

Znojmo podepsalo memorandum o spolupráci s Mezinárodní organizací pro uprchlíky

Migrace – přesuny lidí z jedné oblasti do druhé je celosvětový problém provázející lidstvo takřka od nejstarších dob. Ze školních lavic známe starověké transfery národů v oblastech kolem Středozemního moře. Ostatně i naši praprapředkové přesídlili do České kotliny z východních oblastí, hnáni ze své pravlasti asijskými kmeny. Přeskočila staletí, během nichž vojska panovníků dokázala víceméně své území uhájit před vetřelci, přičemž sama podnikala územní výboje. V moderní době si evropské územní celky své hranice hlídají. V našem případě byly donedávna z valné části obehnaný pásy z ostnatého drátu a hranici střežilo pohraniční vojsko. Za této situace se

našinci s migrací prakticky nesetkali. Asi i proto, nyní po otevření hranic, je příliv migrantů přijímán většinou populací negativně.

Stát se horko těžko snažil postavit nelegální migraci, organizované mafiánskými skupinami převaděčů, ale v současnosti se dá říct, že situaci zvládá. Na druhé straně vázán humanitárními konvencemi a mezistátními dohodami v rámci Evropské unie přijímá migranty, kteří jsou ve své mateřské zemi ohroženi na životě. To je ten první aspekt, na nějž by měla navázat praktická opatření související s umístěním migrantů, zajištěním jejich pobytu, případně jejich začleňováním do společnosti. V případě uprchlíků z Ukrajiny jejich přerozdělování vyřizují národní a krajská asistenční centra pomoci Ukrajině. Stát, resp. jeho vláda přijala legislativní opatření, vyčlenila peníze a vše ostatní přenesla na nižší správní celky, na kraje/města/obce.

V posledních letech zasáhly Česko dvě velké migrační vlny – v letech 2015–2016 v rámci celoevropské migrační krize a od roku 2022 pak po napadení Ukrajiny imperiálním Ruskem. V současné době žije v zahraničí 6,3 milionu uprchlíků z Ukrajiny. Nejvíce v Německu, Polsku a v ČR. Celkem jich v Evropě žije téměř šest milionů, z toho v ČR 371 tisíc. Ve Znojmě v obvodu obce s rozšířenou působností je to asi 1990 osob z toho zranitelných, požívajících dočasnou ochranu 382 s přiznanou humanitární dávkou. Ve městě samotném je to necelá tisícovka. Za zranitelnou osobu jsou považovány děti, invalidé, těhotné ženy, senioři nad 65 let... Dá se říct, že situace s přílivem ukrajinských běženců se po počátečním náporu uklidnila a až na výjimky funguje.

Problémy s nápoem migrantů pomáhá celosvětově v rámci Organizace spojených národů zvládat Mezinárodní organizace pro migraci (IOM). V České republice působí od roku 1995. Na nižší správní úrovni spolupráci s IOM navázala řada měst Česka. Nyní memorandum o spolupráci s IOM stvrdila 12. ledna 2024 za Znojmo svým podpisem starostka ing. Ivana Solařová (ANO).

Poté, co se zpráva o memorandu vedení města Znojma s IOM dostala do místního tisku, provázená jistými pochybnostmi týkajícími se dosavadního odmítání migrace zejména ze strany SPD, která je součástí radniční koalice, požádala Rojnost radnici o bližší odůvodnění tohoto kroku. Na dotaz odpověděla statutární místostarostka Mgr. Petra Svedíková Vávrová (SPD).

„Politika přijímání ukrajinských uprchlíků je zcela v rukou vlády ČR, aniž by na ni města měla jakýkoli vliv. Vláda si je pozvala, v rámci přerozdělovacích procesů je rozdělila mezi jednotlivé regiony a poté nechala na městech, aby se o ně dále starala. Města samotná nemohla a nemohou tento proces jakkoli zvrátit nebo ovlivnit. Obrovským problémem je také nejednotnost výkladu legislativních norem, neustálé změny ve vyplácení humanitárních dávek a neexistence jednotné metodiky na státní úrovni. Dochází potom k takovým paradoxům, kdy jednotliví úředníci rozhodují odlišně nejen v rámci republiky, ale i kraje nebo dokonce jednoho úřadu. Těmto a dalším problémům má předejít podepsané memorandum s organizací IOM, jejímž zřizovatelem je OSN.

**Místostarostka Svedíková Vávrová:
Nejedná se o nové migranty,
ale o ty, kteří u nás už jsou.**

IOM je ze své pozice mezivládní organizace oprávněna poskytovat jednotnou metodiku, nabízí opravný prostředek k chybnému rozhodnutí jednotlivých úřadů a díky podepsanému memorandu jsme přizváni i ke

společné diskusi s vládními orgány. Dále poskytuje své know-how například na trhu práce, kdy podporuje co největší zaměstnanost uprchlíků, je aktivní v monitoringu sociálního bydlení, poskytuje školení pro asistenty prevence kriminality a nabízí své služby při prevenci vzniku vyloučených lokalit. Co je důležité, vše z toho se týká pouze uprchlíků, kteří na území města již přebývají. Město se nezavázalo a z logiky věci ani zavázat nemohlo k žádnému přijímání uprchlíků nebo otvírání vrátek uprchlíkům do budoucna, jak někteří občané mylně pochopili. Přesně jak se píše v textu memoranda, jedná se výhradně jen o poskytnutí metodiky a nástrojů pro práci s lidmi, kteří zde již přebývají. O přijímání nebo nepřijímání uprchlíků, jak jsem napsala už v úvodu, rozhoduje pouze stát.“

Rada města Znojma o přijetí memoranda s IOM rozhodla na svém zasedání 18. prosince minulého roku. Zpráva o chystaném aktu podpisu memoranda se nedostala do svodky z jednání rady přednesené starostkou ing. Solařovou na jednání zastupitelů 19. 2. 2024. Vzhledem tomu, že opoziční zastupitelé nereagovali na usnesení z rady města týkající se palčivého tématu migrace, lze se domnívat, že zprávu nezaznamenali. Na základě vyjádření místostarostky Svedíkové Vávrové byla chyba o memorandu pomlčet. Předěšlo by se tak dohadům, které poté, co byly tiskem zveřejněny, se šíří městem.

Půdorys znojemského hradu připomíná obrněnou pěš

Jak dokládá archeologický průzkum znojemského Hradiště, patřila lokalita v 9. století k nejrozsáhlejším velkomoravským pevnostem. Jeho opevnění se ve směru od západu sestávalo jen z valů, příkopů a palisád a jako takové nebylo s to odolat nájezdníkům.

Poté, co i moravská území ovládli čeští Přemyslovci, hradištská bašta nad Dyjí už vojensky ztratila význam. Český kníže Břetislav I., ustanovený prvním přemyslovským správcem Moravy, proto hledal pro své sídlo výhodnější místo. Nemusel hledat daleko. Stačilo mu podívat se na protější skalní hřbet nad místem, kde do Dyje vtéká potok Gránice. Tam dal Břetislav I. v průběhu první poloviny 11. století stavět hrad nový. Byl menší, ale zato snadněji hájitelný.

Hrad v půdorysu připomínal zařatou obrněnou pěš, což je patrné z připojeného leteckého snímku. Však také už při pohledu odradil mnohé nepřátele od útoku. Hradby z větší části navazují na strmou skálu. Podle rekonstrukce historiků měla jižní část hradu dvě větší věže a jednu menší. Další věž, Loupežnická, stávala na severovýchodním přístupu k hradu a dvě menší střežily hradbu nad podhradím v Jámě.

Hrad Znojem byl místem, odkud byla vykonávána politická i hospodářská moc nad touto částí země. Sídlii zde moravská údělná knížata, jejich a později i královští úředníci, župani, prefekti, kasteláni, soudci... Konaly se zde zemské sněmy, panovníci sem zvali sobě rovné ke schůzkám na vládní úrovni a nezřídka se mezi zdmí Znojmu rozhodovalo o osudu celé země.

Znojem byl zpočátku majetkem znojemských knížat, pak českých králů. Od 16. století, kdy se jeho vlastníci střídali, začal hrad chátrat. Koncem 17. století je vzpomínán už v rozvalinách. I za tohoto stavu se stal předmětem císařského rozdělování. Roku 1710 dal Josef I. část hradu kolem druhého nádvoří v léno knížatům z Deblína, kteří jej přestavěli na zámek v barokním stylu, jak jej známe dnes. Žel šťastnou ruku císař neměl, když druhou polovinu věnoval městu. Snad měl na mysli, že by Znojmu na tomto čestném místě slušela univerzita, společenský či divadelní sál nebo hvězdárna... Na radnici však měli názor jiný. Od těch dob voní znojemský hrad chmelovinou, rotunda přitom posloužila za skladiště, dílnu, výčep piva a dokonce pod slavnými malbami měli čas přístřeší vepří. Pivní sudy „zdobily“ tuto národní kulturní památku donedávna.

Zvláštní význam hradu dodává rotunda Nanebevzetí Panny Marie, později zasvěcená svaté Kateřině, postavená na skalní vyvýšenině na prvním nádvoří někdy v polovině 12. století. Původně sloužila coby knížecí svatostánek, později byla farním kostelem a pak povýšila na královskou kapli. Význam a věhlas rotundě dodává především unikátní vnitřní nástěnná malba, zachycující ve své světské části mytickou scénu povolání Přemysla Oráče na český trůn. Amatérský badatel Jaroslav Zástěra však přišel s názorem, že Znojmo je onen ztracený Wogatisburk. Podle něj byla rotunda postavena v 9. století a je v ní pohřben s několika velkomoravskými panovníky Metoděj. Zástěrovy teorie se setkaly s kritikou řady odborníků.

Na snímku dr. Zástěra vysvětluje svoji hypotézu prezidentu Václavu Havlovi při jeho návštěvě Znojma (1992).

Vážení a milí čtenáři Rojnosti, rád uvítám také vaše názory, souhlasné i nesouhlasné. PhDr. Jiří C. Roupec.

Adresa redakce: roupec.jiri@volny.cz

Deset minulých archívních čísel Rojnosti lze dohledat na adrese <https://jiri-cmunda-roupec.cz/2nov3.htm>